

Октябра турпалхо

(Новкѡст Ф. Э. Дзержинский ваь 80 шу дizarга)

Ленина Галамате чоагга
 йлаа глукхайрт паччахьалкхе
 йлаа глуклахха, уж
 кхьалхен дезе доацаш хийли-
 а гьерташ советски аппарат
 доадга кIаьд ца луш лелад-
 оа. Из цIаькка а машар берг
 доацаш моастагI вар, косность,
 олокит, бюрократизм деляц-
 аш, глуклахга тесса дегачура
 доацаш хьожаш хиларам. Сов-
 даркома приемни чура кхьча
 предженешка кьоаста хийта
 являенеш каст-каста кьоаста
 а еш юсылга кхьа шийна хей-
 а, Владимир Ильича сел бехк
 а хеташ глуклахга хьожараш
 Казваха центральный учреж-
 дени кулгалхошка яздора: «Аз
 ех глуклах тоадар. Советски
 администрацIен машина нийса,
 аьнал, чехкка болх беш хила
 а. Цо нийса болх ца баро
 кхьа болча наха йаьткка ца
 шуп управленен деррига глук-
 лаш дер аьнна моттйта деля-
 цш санна хуйлит. (2 211

Литературна темашта

Яндиев Джамалди творчество

Галгйай мотт Советски Союзера кьонача йоанон меттек ба. Цу меттала кепе тежа дош эггар хьалха ара даньдн Къалбаседан Кавказе тькоаагича шерашка, Советий Галгйай эттачул тьхьах. Цу тайпара Галгйай йоануз а художественни литература а дьар Сийлахь-Йоккха Октябрьски социалистически революци я.

1923 шера денз Галгйай газета тла, кьаьст-кьаьстача литературни сборникх, дешар йомадара литературе а Галгйай меттала арайла йолаелар художественни произведениш. Уж йар, шой кертчер куце, йоккха йоанз лирически стихотворениш дувцараш.

Хара хьахулаш дола литература хулаш санна, ший хьалхарча этане Галгйай литературна хьахилар фольклоро лоархлеме ший йодкъам а беш. Куц оттадара низ, лоанца дешаща боккха чулоацам бола изду сурт, дог тохадальтар Галгйай баггалбудацам творчество цецвожкхаш да. Цудухьче тамаше есаз дац, Галгйай литература, фольклорах шерра пайда эцаш хьаларал совг, дукхьах цу фольклора тарра дладоладар.

Кастталашча гучадаьлар, фольклора тара язъяха произведениш дикъаца оагйонашча кьовачамбоацараш а доакхаш хилар. Фольклора лирика а турпален эпический илеш а ашарца доахаш да, хьах художественни литературан стихотворениш ешарна язъях а; фольклора стихаш ценхоншта ритм йолаш а, цьаьбаьда, рифма а оазах чухьара ювзаялар а дацар. Хьах художественни стихотворениш произведениш кьаьстача доахаш да, хьах художественни стихотворениш кьаьстача доахаш да, хьах художественни стихотворениш кьаьстача доахаш да.

Цу дерриганеша а, шой творчество дукхьаг дола хьале баггалбудацам куцехь йоанозаш деш хинна, хьалхара боккхаш бола шьоташ юха сепабьб. Галгйай художественни литература юха сепадеш хинна из бахьан длаьдкххар, Пушкин А. С., Некрасов Н. А., Маяковский В. В., санна болча поэтий творчествоца йоманена болча, зламатла болча поэташа — Яндиев Джамалдас, Муталев Хьажоьнкара, Озиев Салмана.

Эрсий сийлахь-доккха литература цу цьараш яьхача поэтий творчество ший дикъа йодкъам ба беш йе иш ляр. Яндиева Дж. творчествоа хьажача, белгал даккха дешах да, из школе деша вагича ханна денз йоанозаш деш хилар (кара язъча журналист тла, пена печата тла стихаш язъеш), кепе тохаш язъе вола веннав.

Яндиева Дж. творчествоа хьажача, белгал даккха дешах да, из школе деша вагича ханна денз йоанозаш деш хилар (кара язъча журналист тла, пена печата тла стихаш язъеш), кепе тохаш язъе вола веннав.

Владимир Ильича боккха лоархлэм бора Советски законнаш вахара юкье чакхдахара, революционни законность нийса леладара лоаттабеча кьовсама. Цо аларца 1919 шера арахишадар «Советски республикан законнаш кьовачашде» яха брошюра. Ленинна ше редакторировать дир цунна. Владимир Ильича нах законнаш дээрна кьебора. «Советски Галгдала моллагла а социал а республиканни кьовачаш да яьла гучадаьла цо цаккха а ца хулаш хьадхар бекке волача беккхар». (2 д., 206 оаг).

Кьычаргара хьадехарга хьажьа Владимир Ильича шийгар а цлоаг длаьдхар. Порядкашча, законнаш яхара ше ца дар вьалла а хьах иш йоанаш лоархлар цо.

Кьонача республикан вахара масса йолча оагйона кулгал дора Ленинна. Цо ше кулгал деш партеси Советски правительствоси кьаьхьамхой йовтатир Дакхе лорие, кьича мехкашпача, интервенти чурча контрреволюционни Советий кьонача республика котькхьар вьашагиделар. Дешархоша цлоаг безам тла болаш дешаргдла Ленин сийлахь-боккха политический тиemen организатор а кулгалхо а, советски тьена Илма лард еллар хьиларца С. С. Каменев, С. И. Арахов, А. Ф. Мясников, М. С. Кедров дувцараш.

«Грождански» тема Владимир Ильича кулгал дар—язду С. С. Каменев — юха а ях из, берригача мехка: тлом бара йистеданна Илм да. Из Исм кьаьстача боккха мах болаш да хьанз тлом технически кьовсам — га бахача хана, кьовсам Галамате йоккхача моттине йогоргача болаш мехка баханах ший-шайга тьемаца длатар ца луши йолча хана». (2 д. 252

из 1937—ча шера денз. Эггар хьалхарча ший стихотворенишча кьонача поэта шийна терка тлаьхьиттар дешабарий а литературни общественность а.

Ма—яьра, кьоарга уйла, дьаьх лирика, дешах дола деш лоахаш поэта ала хар, стихашча чухьада оазий буьзам—уж да Яндиева Дж. творчество белгал йоккхаш дараш.

Цу дерриганеша воладушешех, Галгйай литературан чухь, поэтаг кертара моттине лийтар: шераш длаьхача цун оаз цлоагйелар, тематика шераш хилар, кулаш дукхаш хилар, цьаьбаьда, син уйлаш лиризм цун творчество белгал лера доакхь а хинна длаьйттар. Цунга, хьажалехь, хьалхаг белгал даккхана даргдла, Галгйай стих вьашагйоллара система хьанз а вьашагйа яна ца хилар, цудухьа Яндиев Джамалдас Галгйай меттала тарлуьр йолча стиха боарам, цун оаз йолаш а поэтический эшар долаш а хилар лех. Уж лехоро дикъа оагьу хьаьхуькх. Шой бустамек поэта стихаш эргаш я, цо кьъаза (бакьда, нагъаьх) стих фольклора турпалерча илешка чухь йолча стиха этически вьашагйоллара боарамаш пайда эц, цьаьбаьда, Яндиева Джамалди стиха боарам чулоацамца кьесташ ба.

Галгйай метта фонетический структурни кьаьстача дарашча хьажьа лех поэта керда формаш.

Яндиев Дж. гьерт метта ший тайпара дола дешайки грамматикаш, ший стиха чулоацам арханьмашча баьд а ца беш, пайда эца. Белгал даккха дешах да цо русизмх, интернациональни дешах, дош алара говзалах кхетам боллаш пайда эцаш хилар. Поэт кхеташ ва, Галгйай литературни мотт дерригача дьалактех пайда эцаша наькьаца а бляхьий хург хиларх, цьаьн оагйорах дешах хьадхарх) дешах хьадхарна оша йаьхьий торонаш йолаш ба вай наьна мотт), вохх оагйорах, юххара а эрсий меттаца рашах керда каредардара наькьаца а. Шек воалте яьла, Яндиев Джамалди творчество, кхь цьаьболча Галгйай поэтий писателни творчество санна, Галгйай литературан метта словарани грамматикани формаш хьаьрна новкьостал дерг хиларх.

Кьаьстача белгал даккха дешах да, поэта ший стихашча чухь оазий чухьара буьзам отталуш хилар, из бахьан долаш дикъа оаз хилар а дикъа оаьлар а цар хилар.

Советски патриотизм, даьке эзар, кьаьхьа саг везар, халкий интернациональни волаш, общественни — пайдане кьаьхьам безар а лерхлар а, юххара а доттагйали безами —

оаг). Хьаьтта хьал мел хала хиларх Владимир Ильичаца ра революционни оптимизм цаккха а длаьлар. Кьовсама юкье кьералга фонд хьаьр цунна, советски лоаттама цлоагйеланех хьалкий ниез, коммунизм котьяр хиларх тешир. Революци лораярна дерриг нивах вьашагйохаш Ленинна хьаьш яр экономический тьехьа дьаьча мехка боккха ший бола Русь яра йоккха план. «Русь цу тайпара хурьге нагахь санна моллагла а корьге чубаха хилар моллагла йоаьх р длаьдкхача, царгаш вьаша а толаш ший дерриг нивах гудой, хьара пха озьболниш, хьара мускул эзза цлоагйой...» —яздора цо 1918 шера марта бетта сагат ма де яхаш массах тьаьхьаши «социалистический обществен цлоаглар лард кертог кертболга тла бекхаш гудьбеш» хьаьхье яхаш (2 д., 177 оаг).

Ленина чакхьакха оттаяча Иаламате йоккхача программа тла дар мехка социалистический индустриализаци яр, юрта боаьх социалистический ларда тла беккхар, културни революци яр. Кьаьстача цлоаглар лоархлэм бора Ленинна мехка электрофикация яьла. Хьаьтча советски йоккхача гьилонех цал хьанна Шатуьрки электротанни хьаьрца В. И. Ленинна мел терто тьаьхьийтар дувцаш А. В. Винтера язду: «Станци гьилонаш еши болх беша хьинначар дешаща творчество кьаьхьам боаьх безам чубосаьора цо» (2 д., 162 оаг).

Владимир Ильича инициативах барича ца йола пачаьхьалхен юртбоаьхман план отташ хинна Пачаьхьалхен планови комисси вьашагйехьар, хьалхара электротаншеш—Каширская, Волховская хьаьле йолаелар, партен шоллагла

из ба поэта кертара чулоацам. Кхалсаг — доттагичо, кхалсаг новкьоста саго йоккха моттине лоац поэта произведенишка. Дж. Яндиев иштта кьоастаду ший творчеством декхар:

Са бларгаш дунента мел хьаже, Таханара вахар хьестадеш, Са илеш дунен чу

Са дега чу ций мел да, Таханара вахар хьестадеш, Са илеш дунен чу

(Са илеш декаргда. Кхьаца моттине цо йох. Ма разьа ва со, Ва са дика нана, Дуьзурдоаца бларгаш Сайа дехка, Бьаьстан оалхазар санна, Гьовзаянна, Сай ловац илеш, Аьса доахаш мехка. (Ма разьа ва со).

Социализм мехка таханара дьаьде поэта корадлаьга хьоза, эмоциональни дешах: Фордаш санна латт хьа кхаш, йнстера-йнсте бларг ца кьоаьш, аренаш я лешаш бешаш, Бларгачуца Гай-такал доаьш.

Нана мо беркате я хьо, даьке, Нах ба гьовзаянна бахаш, Бларг кхачац хьа иьаьз бухе, Малх ба каьаьрша лешаш. (Тахан со Гьовзаянна)

Декъа, ловаца, са илеш, Маьршаца лаятта гьолла. Дакхен вахар бакьдеш, Шо лела дунен чу гьолла. (Са илеш).

Вай бакьдар иьаьз кхетадар, поэтен чухь из хьаьхьокх хар—из поэта декхар да. «Дукхаш мел вах, дукхаш ваха безам мел» — йохак поэта («Дукхаш мел вах») йоккхача Кавказа Иалам дьеза а дьеза, цо гьад а вуг поэт. Малх хьажьа Иларам хин лоамашкеи кьухашкен длаьхача бера ханах дилуьрдоаца дьараш дах поэта дега чухь.

Дж. Яндиев, лархьа ший йазьа бокьо а йолаш, лоархл пайзаьх лирикани мастер. Цун ше вахача моттине Иаламдара безам, лоалаьбича санна кьоаста-бенина ба социалистически даьхь эзарца болча безамца.

Кьай куьнаш хьаь тла яьха, Шекара кортош кьаьгадеш, Цинхара юьх замь аьха, Латт шо алхазараша

Да воаца гьийла боь хинна, Тха миска даьш шоах хьирчаб,

Наьна йовхал шоах тарьенна, Заманца кьувсац уьх баьхьб.

Ханаш длаьхаш, йиьза замь хьаьттайлар, Са мел гьисар шийца даьхьаш,

Заман тешаш хинна шо длаьттайлар, Дикъа мел дар шоащича долаш.

(Наьна лоамаш).

программа хинна длаьтта цинхьа ГОЭЛРО яха план хилар. Г. М. Кржижановскес белгал даккх: «Владимир Ильичаца Илмани техникани низаш кьоаргга лархлар совг бахаш бар революцион мехко дог аьдйача Россен кьаьхьамхой боккхача ниез шеко йоанаш кьоаргга тешам» (2 д., 558 оаг). Вай мехка социализм хьаьрца лоархлар дарецх цал лоархлар Владимир Ильича кьаьхьама оварле лакьелга. Н. К. Крупская длаьдкхаш дувцаш мехка сахьтаре лажь мьшта берсба, кьаьхьама кердаца тайпара уж кьаьхьама вьашагйоллара, кьаьхьама дьаьхьалла лажьхьара, кьаьхьама кердаца тайпара вьашагйолла боккха Ленинна мел дукхаш уйла йора. Уж гьулаьхаш коргьарца Ленинна сатем боабеш дар. В. В. Куйбышев аьннача дешах «мехка халкьа боаьхча вахара юкье мел лелача гьулаьхашча а хьожаш, цо лоарх социализм деглаьхара керд-керда моттине» (2 д., 48 оаг). Нах юкье хьаьхьани соревновани, новаторий болам, майьра хьама лахар массаза а бляьхача безамца хьаьлоаьр Ленинна.

Мехка дерригача вахара кулгал а деш, Ленинна хьадир Соьветски араьхьарца политикани керттера гьулаьхаш. Цун цаккха а талхаргдоаца кьаьхьама гьулаьхаш дар масса дола халкий суверинитети кьамий корта мукьали эзар, кьича пачаьхьалхений чурча гьулаьхашча юкье ца гьерттар, масса дола халкьаьшара экономический а културни а буюьхьамца деглаьхара. Цу тайпара араьхьара политикани обществен керда строй хьаьрца гьо дешах яр, цунна массадолча мехкий кьаьхьамхой хьаьттайла нийслора из Совет-

Поэто кьаьгга хьаьхьокх ше ма — яьра йолча материалца революци хьилехь долача лоамар вахара сурташ, пар кьел, кьалхара ца воалитта эшамаш, дикъаг долача вахарах уж хьагар. Длаьхара даьадоаьрах поэтаг торо хул «селхане» иьаьз долача «таханенца» нийсье.

Со тьехьашка хьа хьажача, Дага доагла сонна гьанаш мо, Цу тьой лоха, кхалар диллача Тьох гьара удаьдач миьхо.

Дагадоагла, лаяца вира коьдх, Лоам тла дьеза иьа сай нана, Тьаьвахаш из яьтгьа, цун боза

Цу маьчех когаш араьаьнна. Дагадоагла, гьийла шерц, Дукхаш, дукхаш,

Юкьаьх юсаьш хинна тьой готта, Дирича хьоцаро форт

Дас дийнахь дола аьха лаятта. Цаккха дилуьргдаци сонна сай дас,

«Да вала гьийла кьел хьаь», — яьха, «Маха гьаоттол мичад иьаьз»,

Яьхаш, сай нана гьийла йиьла. Дилдендац сонна хьаьнча догьо

Тьой цьагьа таьзет уьттадаь, — Кхьаьлача тьох тьара

Лаьдаро се меттара гьеттаваь. (Дага доагла сонна).

Дега чу юьваш йола стихаш язъый поэта Ленинна сийрда ца кулаш. Ленинна лоамаш сийрда даьхьар, Ленинна иьаьз дьара, Ленинна нияз — йодкъам, бокьо ца хилар, эшамех дьаьз вахар длаьдкххар.

(Ленин)

Хьаьцаро буаш, Шелало боьхьш, Хьаьла, миска бахаш,

Са даьй бар

Мальсагов д., филологический Илмал кандидат.

СССР-а журналистий Союза Нохч-Галгйай

отделенен Оргбюро

СССР-а журналистий Союза Нохч-Галгйай отделенен Оргбюрон хьалхара заседани хиннай. Оргбюрон членашта дейзар Союза Ханна оттадаь устав а, журналисташ цу Союзе длаьцара порядок а.

Ханна оттадаьча уставо яьхьача бьеса, СССР-а журналистий Союза членаш хьаь ишши я хан-ханыхьа лелача печата, советски информаций органни, издательств, радион профсоюзни журналистий, Союзе длаьцара бахьан журналистски балха стаж а говзал а хилар, хьаьтча кепе тежа шой кьаьстача лоархлэм бола стьаьшши корреспондентши хилар а да.

Журналистий Союзе юкье ва безам болчо республикан-

ски отделенен Оргбюро заявлени лу (укх адрес: Шолжа-Гала, Ленинна ул., 14, «Грозненский рабочий» яьхача газета редакция). Заявленица хьаь еза автобиографи, печата органаш енна рекомендац, тьехьарча 3—5 шера кепе тежача керттера балхий хьаьхьаьхьа йола справка, хьаьтча 3×4 см доккхал дола шьф фотосур а.

Шолжа-Гала журналисташта Союза Ханна оттадаь устав доьзаргдла журналистски коллективай собраниеца. Городий районий газетий редакция Ханна оттадаьча устава а инструкци а текташ длаьхьонийтаргьа гартгарча де-

ношка.

проводаш тьанца ца леш, кьаьхьаца наьхаш ший халкьаца правительствоча пачаьхьалхен а партен а кулгалхочунца Ленинна дегчур дийна буьзаьла наьхаш тьаулар. Октябрана тьехьа цу сахьте юха ца социалнах тьаьхьа баялар Ленинна: из волац ухар болхлой, ахархой, красноармейцаш, советски партиийни болхлой, Илманылар, журналисташ.

Нахачара буьзам лелабара цьаьхьа форма яр Ленинна митингуш, дувцаш дола гьулаьхаш кьхьа дикъаг чехка кхеташ, цунга кьаьвар кьоаьрговца дипломат, кхьа дикъаг йоанаш анализ е ховш, кьоастам ца беш синахь соцамаш дарах лорабеховш, хиларца. Сеге нийса-доаьча гьулаьхьий гьа ца лоацаш йола политический реализм цун хилар цьаьза дага деххар дьарна тьера болча кьича новкьосташа дьа гьалатех кьалхара доаьхар тьох» (2 д., 167 оаг).

Советски правительстван керте ше волаш исторена хьалха ца вейза пачаьхьалхен деятель хиларца хьаьвоьзйтар Ленинна.

Кьоаргга хьаьхьали хьаьхьаьхьа, цаккха а кьаьтгудьаца денали кьонахьчул хиларца дувцаденна цунна кьоаргга доьзар халкий вахар, кьаьхьамхойта даьадоаьл доаларий эшар.

Масса оагйонгахьара шийна нийсса кхьа доаьча Владимир Ильича хьаьтлаца цецвожкхаш йола оагьуьр яр Россера вахар мьшта лел хьаьхьа ца леш, дерригача дуннен вахара а из хьожьах хилар, яьхаш язду Н. П. Горьбунов. Из де карагьлоаьр цунна массайолча хана халкьаца цун буьзам хиларца.

Ленина болх беча кабинет. Галгдала моттинега органаш Совнаркомана вьашагйовзаш

Цу лоам чу бенна, Бала чубенна, Бой ва хинна, Уж лелашбар, Гьийла ва доаьхаш Цар илеш дар: «Вай хана яргий—хьох Ха-заман ханаш? Вай хана длаьдгдий — хьох

Газале денош? (Ленин).

Халонах, Газатах ца кхераш, Я дунен холо эзар. Вахара ховоронца кьувсац, Я мискый бокьо яькххар.

Хозача бляьсти лаятта санна, Я вахар эртадаькххар. Дошоча малхо боча блар санна, Я кьечун бларг буьзбир.

Лаяттан бокьа тьа хьо ваь хилар Мьскача адамий иьаьз да. Хьа багар доагьаш хьиннар Доккхача дунен тьехье я.

(Ленинга).

Эрсий классический поэзий Джь Яндиева творчествос мелаш бола хьаьст ба. Цунах дикъа аьнна да ухк стихотворениш чухь:

Ломий хьаьсташка денна Шийла шовдаш ма миннад аз. Пушкина хьаьлача хьаьстара санна,

Мерза шовда ма менадац аз. Дог цох ца дуваш мел мол Мел аз из, Александра сийдеш, Аз из мел, вьалла сина ца

хьохкхаш, Цун хозонах, цецваьле, тамаш еш.

Дж. Яндиева поэзий шерагара — шерга тоалуш я, стих шархаш хул, наьна меттах тьа-тла дукхьаг пайда, нийбарал совг, цо из мотт ший дешащача деглаьлаьбу.

Из иштта хул, поэта творчество — вахара хьара хьаьлан уйла яр дьезаца, из йовзар а долаьдаь, цу тьа гьолла хьара дьеза тьа цо цлоагьа кьа хьаьгаьдаь.

МАЛЬСАГОВ Д., филологический Илмал кандидат.

СССР-а журналистий Союза Нохч-Галгйай

отделенен Оргбюро

СССР-а журналистий Союза Нохч-Галгйай отделенен Оргбюрон хьалхара заседани хиннай. Оргбюрон членашта дейзар Союза Ханна оттадаь устав а, журналисташ цу Союзе длаьцара порядок а.

Ханна оттадаьча уставо яьхьача бьеса, СССР-а журналистий Союза членаш хьаь ишши я хан-ханыхьа лелача печата, советски информаций органни, издательств, радион профсоюзни журналистий, Союзе длаьцара бахьан журналистски балха стаж а говзал а хилар, хьаьтча кепе тежа шой кьаьстача лоархлэм бола стьаьшши корреспондентши хилар а да.

Журналистий Союзе юкье ва безам болчо республикан-

ски отделенен Оргбюро заявлени лу (укх адрес: Шолжа-Гала, Ленинна ул., 14, «Грозненский рабочий» яьхача газета редакция). Заявленица хьаь еза автобиографи, печата органаш енна рекомендац, тьехьарча 3—5 шера кепе тежача керттера балхий хьаьхьаьхьа йола справка, хьаьтча 3×4 см доккхал дола шьф фотосур а.

Шолжа-Гала журналисташта Союза Ханна оттадаь устав доьзаргдла журналистски коллективай собраниеца. Городий районий газетий редакция Ханна оттадаьча устава а инструкци а текташ длаьхьонийтаргьа гартгарча де-

ношка.

проводаш тьанца ца леш, кьаьхьаца наьхаш ший халкьаца правительствоча пачаьхьалхен а партен а кулгалхочунца Ленинна дегчур дийна буьзаьла наьхаш тьаулар. Октябрана тьехьа цу сахьте юха ца социалнах тьаьхьа баялар Ленинна: из волац ухар болхлой, ахархой, красноармейцаш, советски партиийни болхлой, Илманылар, журналисташ.

Нахачара буьзам лелабара цьаьхьа форма яр Ленинна митингуш, дувцаш дола гьулаьхаш кьхьа дикъаг чехка кхеташ, цунга кьаьвар кьоаьрговца дипломат, кхьа дикъаг йоанаш анализ е ховш, кьоастам ца беш синахь соцамаш дарах лорабеховш, хиларца. Сеге нийса-доаьча гьулаьхьий гьа ца лоацаш йола политический реализм цун хилар цьаьза дага деххар дьарна тьера болча кьича новкьосташа дьа гьалатех кьалхара доаьхар тьох» (2 д., 167 оаг).

Советски правительстван керте ше волаш исторена хьалха ца вейза пачаьхьалхен деятель хиларца хьаьвоьзйтар Ленинна.

Кьоаргга хьаьхьали хьаьхьаьхьа, цаккха а кьаьтгудьаца денали кьонахьчул хиларца дувцаденна цунна кьоаргга доьзар халкий вахар, кьаьхьамхойта даьадоаьл доаларий эшар.

Масса оагйонгахьара шийна нийсса кхьа доаьча Владимир Ильича хьаьтлаца цецвожкхаш йола оагьуьр яр Россера вахар мьшта лел хьаьхьа ца леш, дерригача дуннен вахара а из хьожьах хилар, яьхаш язду Н. П. Горьбунов. Из де карагьлоаьр цунна массайолча хана халкьаца цун буьзам хиларца.

Ленина болх беча кабинет. Галгдала моттинега органаш Совнаркомана вьашагйовзаш

а ше волаш Ленинна дукхьаца нивах длаьдн дунен мехкашча юкьера болхлой коммунистически болами деглаьлаьбарна а, цлоьбарна а. Доаьл дьаьхьара коммунисташа шоашта даьадоаьлараш дувцаш белгалдаьх, теоретически кьовсама, теоретически пози

